

قانون گریزی در کشور نهاده شده است

۳۰ سال قانونگذاری درگفت و گوی خبرنگار ایلنا با دکتر ابراهیم یزدی

۱۱ آذر ۱۳۸۷

یزدی با بیان اینکه قوانین مدنی که قبل از انقلاب حدود سال‌های ۱۳۱۰ تصویب شده است در یک قالب بسیار متقن، قانونی شده است، اظهار داشت: از یک حقوقدانان برجسته ایران نقل شده است که قانون مدنی ایران قانون بسیار متریقی است چون به زبان قانون نوشته شده است در حالی که در مجالس بعد از انقلاب روح قانونگذاری غایب است و قوانین وضع شده بسیار مبهم و کش دار است مانند مقوله نظارت .

وزیر خارجه دولت بازرگان معتقد است، مشکل "تقنین" یکی از معضلات اصلی در مجالس بعد از انقلاب است ابراهیم یزدی در گفت‌وگو با خبرنگار "ایلنا"، با اشاره به روند قانون گذاری در مجالس بعد از انقلاب با مقایسه تطبیقی این مجالس با مجالس مشروطه، گفت: میانگین نمایندگان مجلس اول جمهوری اسلامی ایران از میانگین نمایندگان مجلس مشروطه عقب‌تر است.

وی افزود: در حالی که این نمایندگان (نمایندگان مجلس بعد از انقلاب) بعدها به مقامات بالایی هم ارتقا پیدا کرده‌اند ولی برخی از آنها در بدیهی‌ترین امور قانون نویسی عاجز بودند.

دبیر کل نهضت آزادی ایران با ذکر مثالی از روند تصویب بودجه در مجلس اول شورای اسلامی گفت: هنگامی که بودجه را به مجلس ارایه داده بودند یکی از نمایندگان از من پرسید "تراز" یعنی چه؟ نماینده‌ای که حتی معنای تراز را نمی‌داند، به مجلس راه پیدا کرده بود و این فرد می‌خواهد به بودجه رای بدهد یا زمانی که ۱۰۰ میلیون تومان تنخواه گردان به وزارت کشاورزی برای بهبود وضعیت کشاورزی توسط نمایندگان مجلس به این وزارتخانه اختصاص یافت، نماینده‌ای نیم ساعت سخنرانی کرد و در نهایت گفت، چرا ۱۰۰ میلیون به وزارت کشاورزی می‌دهید؟ ۵۰۰ میلیون بدهید، این معنایش چیست؟ این آقا حتی نمی‌دانست که تنخواه گردان، بودجه نیست و خارج از ضوابط پولی در اختیار نهادها قرار می‌گیرد.

وی تصریح کرد: متأسفانه میانگین دانش سیاسی و اقتصادی نمایندگان دور اول عقب‌تر از نمایندگان دور اول مشروطه بود و حتی وقتی به نوع قوانین هم می‌نگریم این واپسگرایی را در می‌یابیم.

یزدی با بیان اینکه قوانین مدنی که قبل از انقلاب حدود سال‌های ۱۳۱۰ تصویب شده است در یک قالب بسیار متقن، قانونی شده است، اظهار داشت: از یک حقوقدانان برجسته ایران نقل شده است که قانون مدنی ایران قانون بسیار متریقی است چون به زبان قانون نوشته شده است در حالی که در مجالس بعد از انقلاب روح قانونگذاری غایب است و قوانین وضع شده بسیار مبهم و کش دار است مانند مقوله نظارت .

وی افزود: آیا قانونگذار نمی‌توانست با صراحت به نظارت استصوابی و استطلاعی اشاره کند؟ در قانون که فلسفه قانون آورده نمی‌شود! قانون باید سریع، شفاف و مشخص باشد به گونه‌ای که قانون توسط خودش بیان شود.

وی خاطر نشان کرد: در دور اول مجلس، قوه قضاییه تحت عنوان اسلامی کردن قوانین، قانون مجازات اسلامی را تصویب کرد و به مجلس ارایه داد ولی این قانون به زبان قانون نوشته نشده بود زیرا همه آن را از رساله‌ها اقتباس کرده بودند و عیناً آن را به عنوان قانون نوشته بودند.

وی تصریح کرد: هنوز مفهوم تقنین در نظام جمهوری اسلامی ایران به درستی جا نیفتاده است و این بزرگترین مشکل است.

دبیر کل نهضت آزادی ایران بار دیگر با مقایسه نمایندگان مجلس اول بعد از انقلاب با مجلس مشروطه گفت: در مجلس دوران مشروطه روحانی به مانند آیت الله فیروزآبادی در دو سالی که نماینده بود از مجلس پول نمی‌گرفت و کارپردازی مجلس در نهایت به او می‌گفت که اگر حقوق خود را نگیری این پول به خزانه برمی‌گردد که در نهایت ایشان آن پول‌ها را می‌گیرد ولی با آن بیمارستان فیروزآبادی را می‌سازد. کدامیک از نمایندگان مجالس ما این کار را کرده‌اند؟ البته بعضی از نمایندگان به مانند مرحوم بازرگان که بازنشسته دانشگاه بود و حقوق بازنشستگی می‌گرفت، می‌گفت اگر من حقوق مجلس را بگیریم از نظر اخلاقی کاری درست نیست.

وی در ادامه افزود: البته در مجالس مشروطه سلطنتی تدریجاً کیفیت نمایندگانی که وارد مجلس شده بودند به دلیل دخالت حکومت پایین آمد که دلیل آن نبود آزاد اندیشی در آن زمان بود.

یزدی با بیان اینکه مجالس ما در مفهوم تقنین مشکل دارند، به گفته‌ای از شیخ فضل الله نوری در خصوص قانونگذاری اشاره کرد و اظهار داشت: افرادی مانند شیخ فضل الله نوری معتقد بودند که در حکومت اسلامی نباید قوه قانونگذاری وجود داشته باشد چون اسلام برای همه چیز قانون دارد به همین دلیل عده‌ای با نفس تقنین مشکل داشتند.

وی تاکید کرد: به نظر من قوانین ما به زبان قانون نوشته نمی‌شود و به همین دلیل است با مشکلات عدیده‌ای روبرو می‌شویم، متأسفانه قانونگذاران ما در معنا و مفهوم تقنین و همین طور انطباق قوانین با شرع و وضعیت روز مشکل دارند.

وزیر خارجه دولت بازرگان، قانون گریزی را یکی از مشکلات عدیده در کشور دانست و گفت: متأسفانه اکثر جامعه نسبت به قانون بی‌تفاوت هستند و هر کس خود را قانون می‌پندارند. آیا انحلال شورای پول و اعتبار، سازمان برنامه و بودجه و برداشت از صندوق ذخیره ارزی طبق قانون صورت پذیرفت؟

یزدی در پایان تاکید کرد: متأسفانه در کشور نگاه به قانون ابزاری است و قانون گریزی در کشور نهادینه شده است.